

Koulutus ja kasvatus -työryhmä

ma 27.02.2018 klo 14-16,

Gloaalikeskus

Siltasaarencatu 4 (7 krs.) 00530 Helsinki

Tiedosto	Koulutus ja kasvatus -työryhmän kokous
Tekijä	Anne Peltonen
Dokumentin tila	Muistio
Päivämäärä	27.02.2018
Osallistujat	Zabrina Holmström, Opetus- ja kulttuuriministeriö Inka Hopsu, Kirkon ulkomaanapu Jukka Tulivuori, Opetushallitus Satu Elo, Opetushallitus Marjaana Manninen, Opetushallitus Santeri Suvanto, Plan Christa Prusskij, YK-liitto Anna Latva-Pukkila, Pakolaisapu Riikka Lehtinen, Rauhankasvatusinstituutti Anna Kivimäki, Taksvärkki, Sanna Rekola, Kepa Kati Vähä-Jaakkola, Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto Taina Riski, Kehys (Bridge 47) Suvi Hänninen, Kehys (Bridge 47) Anne Peltonen, Kehys
Jakelu	Koulutus ja kasvatus -työryhmä

1. Suomen UNESCO-toimikunnan sihteeri, kulttuuriasianneuvos **Zabrina Holmström** kertoi Suomen Unescon hallintoneuvostokaudesta (2017-2021)

Suomi valittiin Unescon hallintoneuvoston jäseneksi nelivuotiskaudelle 2017-2021 ja kausi alkoi marraskuussa 2017. Hallintoneuvosto on yleiskokouksen jälkeen Unescon keskeisin päättävä elin. Opetus ja kulttuuriministeriö järjestää avoimen keskustelu- ja infotilaisuuden järjestöille sekä muille sidosryhmille, mutta päivämäärää ei ole vielä lyöty lukkoon. UNESCO-toimikunta käy mielellään eri tilaisuuksissa kertomassa roolistaan. Keskustelua on käyty myös eri valiokuntien kanssa, koska työ edellyttää poliittista tukea. Lisäksi on ollut erillinen kuuleminen ulkoasiainvaliokunnassa.

Suomen lisäksi ehdolla olivat Turkki, Saksa ja Portugali. Holmström totesi, että Suomella oli johdonmukainen ja hyvä kampanja. Äänestyksessä Suomi sai 151 ääntä, joka oli ehdokkaista suurin. Hallintoneuvostossa on yhteensä 58 jäsenmaata ja puheenjohtajana toimii 2017-2019 Etelä-Korean pysyvä edustaja **Lee Byong Hyun**. Hallintoneuvostossa on useita alakomiteoita, joiden kautta pääsee vaikuttamaan itselleen tärkeisiin asioihin. Hallintoneuvoston alakomiteoista Suomi valittiin sopimuskomiteaan (Committee on

Conventions and Recommendations, CR), joka käsittelee Unescon yleissopimuksen seurantaan liittyviä kysymyksiä, mukaan lukien ihmisoikeusrikkomukset. Holmströmin mukaan on tärkeää, että Suomi pääsee tämän komitean kautta puolustamaan ihmisoikeuksia. Suomi valittiin myös Unescon suhteita kansalaisjärjestöihin, strategiisiin kumppaneihin ja yksityiseen sektoriin edistävän komitean jäseneksi (Committee on Non-Governmental Partners, NGP). Lisäksi Suomi seuraa hallintoneuvoston erityiskomitean työskentelyä hallintoreformin edistämiseksi. Holmström toivoi neuvonpitoa eri sidosryhmien kanssa, kun komiteoiden työ on alkanut.

Unescolle valittiin loppuvuodesta myös uusi pääjohtaja, Ranskan entinen kulttuuriministeri **Audrey Azoulay**. Uuden pääjohtajan agendasta ja painotuksista ei ole vielä paljon tietoa. Unescossa on ongelmana ollut viime vuosina, että asia kuin asia politisoidaan. Viime aikoina on paljon uutisoitu Yhdysvaltojen vetäytymisestä Unescosta, mutta tosiasiaa Yhdysvallat ei ole maksanut jäsenmaksujaan enää vuoden 2011 jälkeen, kun Palestiina valittiin jäseneksi. Maksuja on kuitenkin saatu paikattua vapaaehtoisrahoituksella. Edellinen puheenjohtaja **Irina Bokova** onnistui ylläpitämään Unescon mandaattia ja vaikuttaa siihen, että Unesco on universaalisti tärkeämpi kaikille jäsenmaille. Holmströmin mukaan on tärkeää, että Suomi on mukana keksimässä uusia avauksia ja pysyy keskeisessä asemassa Unescossa.

Suomen prioriteetteja ovat hallintoneuvostokaudella kestävä kehityksen tavoitteiden, tasa-arvon ja ihmisoikeusperustaisuuden toteuttaminen, sekä järjestön kehittäminen keskitetympään, hallinnollisesti virtaviivaisempaan ja rahoituspohjaltaan kestävämpään suuntaan. Koulutusasiat tullaan myös nostamaan laajasti esille neuvostoaikana. Ulkoministeriö on jo luvannut tukea Global Education Monitoring -raportin tekemistä. Vähiten kehittyneiden maiden kapasiteetin vahvistamisessa Suomi painottaa Unescon Capacity Building for Education (CapED) -instrumenttia. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä huomioida elinikäinen oppiminen, laatukysymykset, oppimisen kysymysten tarkastelu sekä opettajien merkitys. SDG 4:llä on oma steering committee, jota on pitkään johtanut Norja. Tulevasta kokoonpanosta on jo neuvoteltu ja Norja näyttäisi edelleen haluavan vahvasti pitää johtoroolista kiinni. Myös Belgia, Saksa, Sveitsi ja Turkki ovat kiinnostuneita liittymään kokoonpanoon.

Suomea edustaa Unescon istunnoissa pääasiassa suurlähettiläs **Pekka Puustinen**. Helsingistä yritetään myös osallistua mahdollisuuksien mukaan ja osallistujia mietitään teemojen mukaisesti. Ulkoministeriössä Unesco-asioita hoitaa YK ja yleisten globaaliasioiden yksikkö (POL-50).

UNESCO-toimikunnalle voi laittaa viestiä osoitteeseen [unesco\(at\)minedu.fi](mailto:unesco(at)minedu.fi).

2. Conordin raportti EU-maiden GCE-rahoituksesta

Ulkopuolisen konsultin tekemä raportti ”How much do we care?” julkaistaan 8.3. Brysselissä. Raportissa on tutkittu, miten EU-maissa ja Norjassa on rahoitettu Global Citizenship Educationia vuosina 2011-2015. Yleisenä tuloksena voi sanoa ettei rahoituksen nousua ole tapahtunut juuri missään maassa. Kuten edellisessä työryhmän

kokouksessa sovittiin, Kehys järjestää raportille oman julkistustilaisuuden myös Suomessa ja samalla voidaan keskustella laajemmin GCE-rahoituksesta. Tilaisuus pidetään maanantaina 9.4 klo. 14-16 Globaalikeskuksessa, osoitteessa Siltasaarenkatu 4, 7 krs. Työryhmän sähköpostilistalle lähetetään vielä erillinen kutsu.

3. Bridge 47 -hanke

Kehyksen koordinoimassa [Bridge47-hankkeessa](#) joulukuun alussa projektijohtajana aloittanut **Taina Riski** esitteli hanketta työryhmälle.

Bridge 47 on Euroopan komission rahoittama kolmivuotinen (2017-2020) hanke, jonka budjetti on noin 6 miljoonaa euroa. Kehyksellä on hankkeen päävastuu ja lisäksi mukana on 15 kumppania 13 eri maasta, mukaan lukien kaksi globaalia järjestöä (CIVICUS ja ICAE). Kehyksen lisäksi irlantilainen IDEA, skotlantilainen IDEAS ja saksalainen VENRO koordinoivat projektin neljää alaryhmää.

Kehyksen osalta projektissa työskentelee tällä hetkellä neljä henkilöä: Taina Riski projektijohtajana, **Satu Seppälä** talouskoordinaattorina, **Nora Forsbacka** viestintäkoordinaattorina ja **Suvi Hänninen** hallintokoordinaattorina.

Hankkeen päätavoitteena on edetä kohti oikeudenmukaisempaa ja kestävämpää tulevaisuutta globaalien kansalaiskasvatuksen avulla. Hanke pohjautuu vahvasti YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin ja erityisesti alatavoitteeseen 4.7. Kansalaiskasvatuksen tematiikkaa lähestytään projektissa holistisesta näkökulmasta. Tärkeää on nostaa GCE-ajattelu globaalien päättäjien tietoisuuteen. Samalla haetaan uudenlaisia kumppanuuksia ja luodaan tilaa järjestöjen tiedonvaihdolle ja vaikuttamistyön koordinaatiolle.

Hankkeella on neljä alatavoitetta:

- 1) Bridge 47- verkosto - rakentaa ja vahvistaa siltoja ihmisten ja eri toimijoiden välille. Verkosto on jo olemassa, mutta hanke vahvistaa resursseillaan verkostoa entisestään. Verkosto saa myös tukea uusista välineistä (mm. verkkosivut ja globaalit tapahtumat).
- 2) Vaikuttamistyö - nostetaan globaali kansalaiskasvatus keskiöön poliittisten prosessien osalta. Kasvatuksen ja koulutuksen ohella myös sosiaalinen ulottuvuus otetaan huomioon. Globaalien tason lisäksi panostetaan mm. kansallisiin Agenda 2030 toimintasuunnitelmiin. Tavoitteena on myös jakaa hyviä käytäntöjä järjestöjen kesken ja vahvistaa niiden kapasiteettia tehdä vaikuttamistyötä.
- 3) Kumppanuus - haetaan uusia yhteistyöalueita vaikuttajien, mutta myös yksityisen sektorin kanssa. Uudet kumppanuudet on jaoteltu kolmeen ryhmään: 1) tiedonvaihto ja tutkimus - kumppanuudet, 2) poliittiset kumppanuudet ja 3) uudet alueet, kuten yksityinen sektori ja puolustusvoimat. Kumppanuuksia on tarkoitus pilotoida ja jakaa hyviä käytäntöjä myös muille.
- 4) Kapasiteettien kehittäminen - luodaan uusia innovatiivisia kansalaiskasvatuksen lähestymistapoja. Järjestöjä tuetaan pienillä avustuksilla, koulutetaan toimijoita,

järjestetään koulutusseminaareja, ja pyritään luomaan uusia kohtaamisia ja keskustelunalkuja uusilla, epätyypillisillä alueilla.

Projekti on saatu juuri alkuun ja jokainen alatavoite on aloittanut työnsä ja aktiveettiansa tarkentamisen. Kommunikaatio (sisäinen sekä ulkoinen) on keskeinen osa-alue, johon täytyy keskittyä erityisesti näin alkuun. Toiminta tulee tapahtumaan pääosin konsortioissa. Suomen osalta toimintoja ei ole vielä jäsennetty ja toivottavasti koulutus ja kasvatus -työryhmästä tulisi myös ajatuksia sen suhteen. Ajatuksena on ainakin hyödyntää Suomen EU-puheenjohtajuuskautta ja, että GCE:tä saataisiin sitä kautta nostettua EU:n agendalle. Suomen puheenjohtajuuskaudelle osuu vuoden 2019 HLPF, jossa on erityistarkastelussa kestävän kehityksen tavoite neljä ja samana vuonna myös EU-raportoi toimistaan HLPF:lle.

Toivottavaa on, että Bridge 47 -hankeessa löydetään synergioita Kepan [Frame, Voice report](#) -hankkeen kanssa. Kepan hankkeessa vahvistetaan järjestöjen kehitysviestintä- ja globaalikasvatusosaamista ja kansalaisjärjestöt voivat hakea tukea omille projekteilleen. Hankkeeseen mukaan valittavat järjestöt saavat rahoituksen projekteilleen ja osallistuvat vuoden mittaiseen oppimisprosessiin, jossa vertaisoppimisen ja koulutusten avulla syvennetään järjestöjen tarpeista lähteviä teemoja.

Kepa järjestää keväällä kaksi tiedotustilaisuutta Café Köketissä, tiistaina 13.3 klo. 16-19 ja torstaina 15.3 klo. 9-12.

4. Kansallinen kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen suunnitelma

Kolmekymmentä kansalaisjärjestötoimijaa lähetti **opetusministeri Sanni Grahn-Laasoselle** viime toukokuussa kirjeen, jossa toivottiin, että kansallisen kestävän kehityksen koulutuksen ja kasvatuksen suunnitelman laatimista jatkettaisiin eri toimijoita osallistavasti. Opetusministeri lähetti vastauksen kirjeeseen syksyllä ja kutsui järjestöt pyöreän pöydän keskusteluun, joka järjestettiin marraskuussa. Opetus- ja kulttuuriministeriössä on sen jälkeen pohdittu sisäisesti, miten suunnitelman kanssa edetään.

OKM järjestää keväällä kolme työpajaa, joissa työstetään Agenda 2030-työtä järjestöjen kanssa. Tavoitteena on valmistella kansallinen suunnitelma. Työpajojen alustavat päivämäärät ovat 27.4 klo. 10-13, 25.5. klo. 10-13 ja 5.6 klo. 10-13. Työpajojen teemoina ovat osallisuus, osaaminen ja vastuullisuus. OKM lähettää kutsut tilaisuuksiin.

5. Työryhmän toiminta ja tavoitteet keväälle 2018

Koulutus ja kasvatus -työryhmän kannalta keskeisiä prosesseja keväällä on OKM:n kansallisen kestävän kehityksen ja kasvatuksen suunnitelman edistäminen sekä GCE:n rahoituksesta järjestettävä tilaisuus huhtikuussa. Lisäksi pidetään erillinen suunnittelupalaveri siitä, miten koulutusta saisi lobattua paremmin osaksi Suomen kehityspolitiikkaa. Palaveri pidetään maanantaina 16.4 klo. 14-16 SYL:in kokoustilassa (Lapinrinne 2). Kehys laittaa vielä erillisen kutsun kokouksesta.

Lisäksi Kehys tulee edelleen informoimaan työryhmään EU-tason toimijoiden (mm. Concord, GENE, North-South Centre) ajankohtaisista kuulumisista. Edellä mainitut prosessit saivat kannatusta työryhmässä ja ei koettu tarpeelliseksi nostaa tällä hetkellä lisää asioita agendalle.

6. Muut ajankohtaiset asiat

Opettajat ilman rajoja on saanut uuden, kolmen vuoden AMIF-rahoituksen koordinoimalleen [Suomen kieli sanoo tervetuloa](#) -hankkeelle. Hankkeessa tarjotaan turvapaikanhakijoille ja maahanmuuttajille suomen kielen opetusta mielekkäillä tavoilla.

OPH järjestää kevään aikana opettajille Agenda 2030 tilaisuuksia, joissa keskustellaan uuden OPS:in vaatimuksista. Tapahtumia järjestetään 4-5 paikkakunnalla, mutta nämä eivät ole vielä varmistuneet.

YK-liitto jatkaa opettajien Agenda 2030 täydennyskoulutusta, johon valmistellaan verkkokoulutusta ja materiaaleja. Lisäksi on alkamassa mediakasvatushanke liittyen positiiviseen kehitysuutisointiin.

PLAN:illa on uusi hanke, joka keskittyy tyttöjen oikeuksiin kestävä kehitys huomioon ottaen. Lisäksi maahanmuuttajatyön puolella on alkamassa syksyllä kouluyhteistyöhankkeita.

Kepan globaalikasvatusverkoston [Oppimateriaalit ajan tasalle -muistilista](#) auttaa huomioimaan uuden opetussuunnitelman painotukset oppimateriaaleissa.

Pakolaisapu julkaisee muutaman viikon sisällä raportin aikuisten lukutaidon lisäämisen pitkäaikaisista vaikutuksista Sierra Leonessa. Raportti lähetetään myös koulutus ja kasvatus -työryhmän listalle.

Taksvärkki etsii parhaillaan uusia kouluja [Maailman kansalaisen koulu](#) -verkostoon.

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton Internet-sivuilla olevaan [mappa.fi](#) hakupalveluun voi lisätä materiaaleja, jotka tukevat ympäristökasvatusta sekä kestävän kehityksen kasvatusta. Hakupalveluun lisätään linkit, jotka vievät järjestöjen omille sivuille eli itse materiaalia ei tarvitse ladata. Sivun kautta pystyy tilaamaan tunnukset, joilla materiaalia saa lisättyä tai voi olla yhteydessä suoraan toimistoon.

Kehys järjestää [järjestötapaamisen Suomen EU-puheenjohtajuuskaudesta](#) maanantaina 26.3, klo. 14-16. Toivomme järjestöjä mukaan miettimään ja ideoimaan mitä teemoja kauden aikana tulisi pitää esillä!

7. Seuraava kokous

Koulutus ja kasvatus -työryhmän seuraava kokous pidetään torstaina 24.5 klo. 14-16.